

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΡΙΤΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ)**

(Ενδεικτικές Απαντήσεις)

A.

Στο κείμενο ένας πατέρας (ένας γονιός / ένας ενήλικας) απευθύνεται συμβουλευτικά, με επιστολή, στο παιδί του. Αρχικά διαπιστώνει τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί στην προσωπικότητα του παιδιού του αλλά και την επικοινωνιακή απόσταση που έχει προκύψει ανάμεσά τους, η οποία εκδηλώνεται με συνολική απόρριψη του γονιού από το παιδί. Στη συνέχεια ο πατέρας τού υποδεικνύει τους βασικούς άξονες της σωστής συμπεριφοράς, απέναντι στην ίδια του την ύπαρξη, στους ανθρώπους του περιβάλλοντός του αλλά και συνακόλουθα στην επαγγελματική του δραστηριότητα, τονίζοντάς του την αξία της ευσυνειδησίας και επικεντρώνοντας στην ανάγκη της ευθύτητας. Τέλος, επειδή αντιλαμβάνεται ότι κινδυνεύει να κατευθύνει το παιδί του, προτείνει την αυτόνομη πορεία. (Λέξεις 100)

B1.

Στη ζωή δεν έχει σημασία το είδος του επαγγέλματος που επιλέγεις αλλά ο τρόπος που το ασκείς. Ο επαγγελματίας που γνωρίζει τη δουλειά του, που προσπαθεί να βελτιώσει την ποιότητα του παραγόμενου έργου, επειδή αντιλαμβάνεται τον ρόλο του για τη λειτουργία της κοινωνίας, ανεξάρτητα από το αν αυτή είναι χειρωνακτική ή πνευματική, θα τύχει της κοινωνικής αναγνώρισης. Οι άνθρωποι θα τον τιμούν για την ευσυνειδησία και την αξιοπιστία του. (Λέξεις 69)

B2. α) Η δεύτερη παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο των παραδειγμάτων. Τα παραδείγματα που αξιοποιούνται είναι:

- «Κάνει ψύχρα, πάρε το πανωφόρι σου»
- «Μην πίνεις νερό ιδρωμένος»

B2. β) Οι διαρθρωτικές λέξεις της τελευταίας παραγράφου είναι : **όμως, πριν, αλλά, Ύστερα, καθώς.**

- όμως (αντίθεση)
- πριν (χρονική σχέση)
- αλλά (αντίθεση)
- Ύστερα (χρονική σχέση)
- καθώς (αναφορά)

Η άσκηση ζητούσε τρεις από αυτές. Δεν χρειαζόταν να επισημάνουμε τι δηλώνουν.

B3. α)

Συνώνυμα

αρχίζεις :	ξεκινάς
σπουδαιότεροι :	σημαντικότεροι, ανώτεροι
ιδέες:	αντιλήψεις, απόψεις, θέσεις
ωραία :	σπουδαία, υψηλή, σημαντική
μαραγκός:	ξυλουργός

β)

Αντώνυμα

συχνά:	σπάνια
καλύτεροι:	κατώτεροι, χειρότεροι
ανώτερη:	κατώτερη, υποδεέστερη
απαρνιέσαι:	διεκδικείς, απαιτείς, αποδέχεσαι, υιοθετείς
άξιος:	ασυνείδητος, ανεύθυνος, κακός, άτεχνος, ανάξιος

B4. α) Ο συγγραφέας επιλέγει το β' ενικό πρόσωπο για να προσδώσει στο λόγο του αμεσότητα, οικειότητα και παράλληλα ζωντάνια, γνησιότητα και ειλικρίνεια. Η επιλογή αυτή είναι αναμενόμενη από έναν πατέρα που απευθύνεται στο παιδί του, εκφράζει, δηλαδή, αναπόφευκτα συγκεκριμένες επικοινωνιακές συνθήκες.

β) Φράσεις με ποιητική χρήση γλώσσας

Από την πρώτη παράγραφο του κειμένου:

- «Το ύφος σου απέναντί μου έγινε, καθαρά και ζάστερα, κριτικό».
- «Γυρεύεις τα όριά μου και, φυσικά, αρχίζεις να τα ξεχωρίζεις».
- «...με τοποθετείς σιγά-σιγά στη θέση που μου ταιριάζει».
- «Λες «εμείς» κι «εσείς» σαν να πρόκειται για δυο κόσμους ριζικά διαφορετικούς, ανάμεσα στους οποίους δεν είναι πιθανό να υπάρχει συνέχεια και βαθύτερη συνεννόηση ή σύμπτωση στις ιδέες και τα γούστα.»

Ανάλογες εκφράσεις ποιητικής χρήσης της γλώσσας υπάρχουν και στις υπόλοιπες παραγράφους του κειμένου.

Γ1. Πρόκειται για άρθρο. Άρα χρειάζεται τίτλο.

Πρόλογος: Θέμα: Συγκρούσεις στο οικογενειακό περιβάλλον μεταξύ εφήβων και ενηλίκων

- Θέση: 1. Θέματα που προκαλούν συγκρούσεις
2. Τρόποι με τους οποίους μπορούν να ξεπεραστούν αυτές οι εντάσεις

Κύριο μέρος:

1ο Ζητούμενο: Θέματα που προκαλούν συγκρούσεις

Πρόκειται για διαφορές, σε εκτιμήσεις και επιλογές, για ζητήματα που αφορούν:

- την εμφάνιση (το ντύσιμο, το κούρεμα, το χτένισμα, τα αξεσουάρ κ.ά.)
- τις ιδέες σχετικά με
  - τις παρέες, τις συναναστροφές, τις φιλίες, τις ανθρώπινες σχέσεις
  - το κράτος, τον ρόλο της εξουσίας, τους νόμους, τη φυσιογνωμία της πολιτικής ζωής
  - τις σπουδές, το σχολείο, τα μαθήματα, το διάβασμα
  - την επαγγελματική δραστηριότητα, τους στόχους και τους
  - προσανατολισμούς στη ζωή, τις προτεραιότητες
  - τη διαχείριση των οικονομικών
- τον τρόπο ψυχαγωγίας και διασκέδασης
- τον τρόπο κατανομής των ευθυνών στο οικογενειακό περιβάλλον
- τη θρησκεία

Κατά τη διαδικασία της ανάπτυξης του θέματος θα μπορούσαν να δοθούν παραδείγματα που επιβεβαιώνουν όσα ισχυριζόμαστε.

Για παράδειγμα, στο θέμα της επαγγελματικής δραστηριότητας, ένας ενήλικας μπορεί να προσπαθήσει να επιβάλει μια συγκεκριμένη επιλογή επαγγέλματος σε έναν έφηβο, ενώ ένας έφηβος μπορεί να συγκρουστεί με έναν ενήλικα εξαιτίας του υπερβολικού χρόνου που ο δεύτερος διαθέτει στο επάγγελμά του και απουσιάζει από την οικογένειά του.

2^ο Ζητούμενο: Τρόποι με τους οποίους μπορούν να ξεπεραστούν αυτές οι εντάσεις

- ανάπτυξη καλοπροαίρετου και ουσιαστικού διαλόγου που θα συνοδεύεται από αιτιολόγηση των επιλογών και των δύο πλευρών αλλά και από καλόπιστη κριτική
- προσπάθεια κατανόησης των διαφορετικών περιβαλλοντικών συνθηκών ανατροφής και διαπαιδαγώγησης που εξηγούν σε γενικές γραμμές και τις διαφορετικές αντιλήψεις ενηλίκων και εφήβων
- συνεκτίμηση της διαφορετικότητας της ηλικίας, της ιδιαίτερης φάσης που διέρχονται στη ζωή, αμοιβαία ενημέρωση για βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν, εκμυστήρευση των βαθύτερων σκέψεων και συναισθημάτων
- ανάπτυξη υποχωρητικών τάσεων και από τις δύο πλευρές – προσπάθεια εναρμονισμού των αντιθέσεων – συμμετοχή της κάθε πλευράς στις δραστηριότητες της άλλης, απομάκρυνση από τάσεις απαξίωσης και υποτίμησης των αντίστοιχων επιλογών της.

Για να συμβούν αυτά πρέπει να ενεργοποιηθούν καθοριστικοί κοινωνικοί και πολιτικοί φορείς στο πλαίσιο του σχολείου αλλά και της τοπικής κοινωνίας.

Προς την κατεύθυνση αυτή προτείνουμε:

- αξιοποίηση ειδικών επιστημόνων, όπως κοινωνικών λειτουργών, οικογενειακών συμβούλων
- διοργάνωση αντίστοιχων ενημερωτικών εκδηλώσεων με ομιλητές ειδικούς που θα προσφέρουν τις γνώσεις τους στο ενδιαφερόμενο κοινό

- παρακολούθηση κινηματογραφικών ταινιών και θεατρικών παραστάσεων με ανάλογη θεματολογία, συνοδευόμενων από συζητήσεις που γεννούν προβληματισμό και οδηγούν σε ριζικές αναθεωρήσεις για βασικά θέματα της ζωής
- υλοποίηση, στο πλαίσιο της αρμονικής συνύπαρξης εφήβων και ενηλίκων, βιωματικών δράσεων, σχετικών με ζητήματα κοινωνικού ή καλλιτεχνικού χαρακτήρα (π.χ. συγκέντρωση αγαθών πρώτης ανάγκης, διοργάνωση συσσιτίων, συναυλιών αλληλεγγύης, σχεδιασμός και οργάνωση θεατρικών εργαστηρίων κ.ά.)

Επίλογος: Υπάρχουν πράγματι θέματα που προκαλούν συγκρούσεις μεταξύ εφήβων και ενηλίκων, τα οποία αναφέρονται σε μια σειρά επιλογών, εκτιμήσεων και συμπεριφορών, αλλά, όπως συμβαίνει με όλα τα ζητήματα στη ζωή, πάντα υπάρχουν τρόποι υπέρβασης των δυσχερειών και των αντιξοοτήτων γεγονός που μπορεί να οδηγήσει στην ουσιαστική και εποικοδομητική συνύπαρξη, ειδικά στον ευαίσθητο χώρο της οικογένειας.